

Protocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2025 van de gemeente Heumen

De raad van de gemeente Heumen in openbare vergadering bijeen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 9 september 2025;

gelet op artikel 213 Gemeentewet en artikel 30 van de Financiële verordening 2024;

Besluit

Het controleprotocol 2025 van de gemeente Heumen vast te stellen;

Inleiding

In de Controleverordening gemeente Heumen 2025 zijn de uitgangspunten voor de accountantscontrole vastgelegd. Controleobject is de jaarrekening 2025.

Doelstelling

Dit controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole 2025, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeuring- en rapporteringtoleranties.

Wettelijk kader

De gemeenteraad heeft op 10 april 2025 de financiële verordening 2024 vastgesteld. In het najaar van 2025 komt een geactualiseerde versie als gevolg van wijzigingen in wet- en regelgeving. Met dit controleprotocol stelt de gemeenteraad nadere aanwijzingen vast die van toepassing zijn voor de accountantscontrole.

Procedure

Ter bevordering van een efficiënte en doeltreffende accountantscontrole vindt minimaal tweemaal per jaar afstemming plaats tussen de accountant en de auditcommissie. Deze commissie is samengesteld uit een vertegenwoordiger van elke partij uit de gemeenteraad met als adviseurs de portefeuillehouder financiën en de controller bedrijfsvoering. Desgewenst kan vanuit de ambtelijke organisatie nog een adviseur worden uitgenodigd. Secretaris van de commissie is de raadsgriffier. De auditcommissie adviseert aan de raad.

De raad stelt, voorafgaand aan de controle en in overleg met de accountant, de posten van de jaarrekening, de gemeentelijke functies en de gemeentelijke organisatieonderdelen vast waaraan de accountant bij zijn controle specifiek aandacht dient te besteden en welke rapporteringtoleranties hij daarbij dient te hanteren. De accountant bespreekt voorafgaand aan de raadsbehandeling van de jaarstukken het verslag van bevindingen met de auditcommissie.

Algemene uitgangspunten voor de controle

Zoals in artikel 213 van de Gemeentewet is voorgeschreven, zal de controle van de in artikel 197 van de Gemeentewet bedoelde jaarrekening worden uitgevoerd door een door de raad benoemde accountant. De accountantscontrole is gericht op het afgeven van een oordeel over:

- de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva;
- de getrouwheid van de jaarrekening, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording en de SiSa-bijlage;
- De rechtmatigheid van de SiSa-verantwoording;
- de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie, gericht op de vraag of deze een getrouwe verantwoording mogelijk maken;

- het in overeenstemming zijn van de jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels zoals bedoeld in artikel 186 van de Gemeentewet (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, BBV);
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

Bij de controle zullen de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213, lid 6 van de Gemeentewet (Besluit accountantscontrole decentrale overheden, BADO) alsmede de richtlijnen voor de accountantscontrole van het NBA (Nederlandse Be- roepsorganisatie van Accountants) bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

De mate waarin de baten, lasten en balansmutaties van de gemeente tot stand zijn gekomen binnen de door de raad geautoriseerde begroting én in overeenstemming met toepasselijke wet- en regelgeving (extern en gemeentelijk), inclusief de daaraan verbonden voorwaarden van recht, hoogte en duur. De rechtmatigheidsverantwoording maakt dit aantoonbaar als onderdeel van het financieel beheer.

Te hanteren goedkeurings- en rapportagetoleranties

Goedkeuringstolerantie

In het BADO zijn minimeisen voor de in de controle te hanteren goedkeuringstoleranties voorge- schreven. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming en de strekking van de af te geven accountantsverklaring. Ook zijn dit de tolerantiegrenzen die het college hanteert in de recht- matigheidsverantwoording. Naast de goedkeuringstoleranties wordt er ook een rapporteringstolerantie onderkend.

In het hierna opgenomen schema zijn de toleranties opgenomen zoals deze door de gemeenteraad zijn vastgesteld. Hiermee wordt voldaan aan de minimeisen, zoals deze zijn opgenomen in het BADO. Vanaf verslagjaar 2025 gelden nieuwe regels voor de begroting, verantwoording en accountantscontrole bij gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen. De wijzigingen hebben vooral gevolgen voor de rechtmatigheidsverantwoording en de wijze waarop de accountant de jaarrekening beoordeelt. Aanleiding is de aanpassing van de Besluit Begroting Verantwoording (BBV) en het Besluit accountants- controle decentrale overheden (Bado). De gewijzigde besluiten zijn op 16 april 2025 gepubliceerd in het Staatsblad.

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Afkeurend
Fouten en onzekerheden in de jaarrekening (% lasten exclusief stortingen in de reserves)	$\leq 2\%$	$>2\% <4\%$	$\geq 4\%$
Onderwerp	Inhoud		
Percentage en omvangsbasis voor de materialiteit	2% van de totale lasten exclusief stortingen in de reserves		
Grens voor onzekerheden	Materialiteit van 2% van de omvangsbasis		
Afweging van de fouten en onzekerheden	Omvang van de fouten en onzekerheden moeten gezamenlijk (bij elkaar opgeteld) worden getoetst aan één grensbedrag, de mate- rialiteit		
Percentage en omvangsbasis voor de verantwoordingsgrens in de rechtmatigheidsverantwoording	2% van de totale lasten exclusief stortingen in de reserves		

Vanaf boekjaar 2025 hanteert de controlerend accountant een materialiteit voor de jaarrekeningcontrole, van 2% van de totale lasten, exclusief dotaties aan de reserves.

Voorheen was de materialiteit voor fouten 1% en voor onzekerheden 3%. Vanaf 2025 moeten de fouten en onzekerheden door de accountant bij elkaar opgeteld worden en betrokken worden in de oordeels- vorming. Het onderscheid tussen fouten en onzekerheden is in de weging van het accountantsoordeel vervallen. In plaats van de eerdere grens van 1% voor fouten en 3% voor onzekerheden geldt vanaf 2025 één grens: 2% voor het totaal van de fouten en onzekerheden;

- De NBA werkt aan een aanpassing van de 'Handreiking 1152 Rechtmatigheids-verantwoording'. Deze concept-handreiking wordt naar verwachting in september/oktober 2025 geconsulteerd en zal naar verwachting in december 2025 definitief worden.
- Vanuit de commissie BBV komt er een kadernota rechtmatigheid 2025, de publicatie wordt verwacht in het najaar van 2025.
- Op grond van de aanpassing van Bbv artikel 24, 3e lid dient in de jaarrekening een paragraaf 'Overige gegevens' te worden toegevoegd. Deze paragraaf Overige gegevens moet in de jaarstuk- ken worden opgenomen ná de jaarrekening en dus niet als onderdeel van de jaarrekening. In de paragraaf Overige gegevens wordt de controleverklaring van de accountant opgenomen. Voor het proces van opstellen, goedkeuren en publiceren van de jaarstukken betekent dit dat de volksvertegenwoordiging een versie van de jaarstukken goedkeurt waarin de definitieve contro-

leverklaring van de accountant is opgenomen. De publicatie van de jaarstukken op de website omvat voortaan de opgestelde versie inclusief de paragraaf Overige gegevens, met daarin de controleverklaring van de accountant.

Op basis van de vastgestelde Programmabegroting 2025 betekenen bovengenoemde percentages dat een totaalbedrag aan fouten en onzekerheden in de jaarrekening van afgerond € 1.2674.404 (2% van de totaal vastgestelde lasten exclusief reserves ad € 63.370.210 de goedkeurende strekking van de accountantsverklaring niet zullen aantasten.

Rapporteringstolerantie

Naast de goedkeuringstoleranties wordt de rapporteringstolerantie onderkend. De rapporteringstolerantie(s) is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen. De rapporteringstoleranties kunnen zich verder toespitsen op die elementen die de raad specifiek nader terug wil zien, zonder dat dit de controletoleranties zelf beïnvloedt.

De rapporteringstolerantie wordt door de gemeenteraad vastgesteld, met inachtneming van bovengenoemde minimumeisen. De accountant richt de controle in, rekening houdend met de rapporteringstolerantie om te kunnen waarborgen dat alle gesignaleerde onrechtmatigheden die dit bedrag overschrijden ook daadwerkelijk in het verslag van bevindingen worden opgenomen.

Voor de rapporteringstolerantie stelt de raad als maatstaf dat de accountant elke fout of onzekerheid groter of gelijk aan € 100.000 rapporteert.

Reikwijdte accountantscontrole rechtmatigheid toetsing

Ten aanzien van het voorwaarden criterium vindt voor de interne regelgeving uitsluitend een toets plaats naar de hoogte, duur en doelgroep/object van financiële beheershandelingen. Indien ten aanzien van derden (bijvoorbeeld in toekenning beschikkingen) aanvullende voorwaarden met directe financiële consequenties zijn opgenomen, worden deze overigens wel volledig in de controle van de accountant betrokken omdat dit relevant is voor de accountantscontrole inzake de getrouwheid van de jaarrekening. Indien en voor zover bij de accountantscontrole materiële financiële onrechtmatige handelingen worden geconstateerd, zullen deze uitsluitend in de rapportage en oordeelsweging worden betrokken indien en voor zover het door de raad of hogere overheden vastgestelde regels betreft. Met andere woorden: interne regels van college naar ambtelijke organisatie c.q. collegebesluiten vallen daar buiten. Uitzondering hierop vormen de subsidieregels en de mandaat- en delegatiebepalingen voor zover van belang voor de getrouwheidscontrole door de accountant. Deze interne regels kunnen overigens wel relevant zijn voor de nadere vaststelling van de invulling van "hogere" besluiten maar zijn op zich geen object van onderzoek.

Rapportering accountant

Na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant als volgt:

Interimcontroles

In de tweede helft van het jaar wordt door de accountant de interim controle uitgevoerd. Over de uitkomsten van die tussentijdse controles wordt een managementletter uitgebracht. Bestuurlijk relevante zaken worden - op grond van de overeengekomen rapportagewensen - ook aan de gemeenteraad gerapporteerd.

Verslag van bevindingen

Overeenkomstig de Gemeentewet wordt omtrent de controle van de jaarrekening een verslag van bevindingen uitgebracht aan de raad en in afschrift aan het college van burgemeester en wethouders. In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarover waarborgt.

Uitgangspunten voor de rapportagevorm

Gesignaleerde onrechtmatigheden worden gespecificeerd naar de aard van het criterium (begrotingscriterium, voorwaarden criterium, etc.) toegelicht. Fouten of onzekerheden welke de rapporteringstolerantie overschrijden, worden weergegeven in een apart overzicht bij het verslag van bevindingen.

Accountantsverklaring

In de accountantsverklaring wordt op een gestandaardiseerde, wettelijk voorgeschreven, wijze de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven, zowel ten aanzien van de getrouwheid als de rechtmatigheid van de SiSa, uitmondend in een oordeel over de jaarrekening. Deze accountants-verklaring

is bestemd voor de gemeenteraad, zodat deze de door het college van burgemeester en wethouders aangeboden jaarrekening kan vaststellen.

Rechtmatigheidsverantwoording

Sinds boekjaar 2023 doet het college een uitspraak over de rechtmatigheid van het voorwaarden-criterium, het begrotingscriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O)- criterium. Voor de ambtelijke organisatie betekent de wijziging een intensivering van de toetsing op het bestaan en werking van de interne beheersmaatregelen om een getrouwe uitspraak te kunnen doen over de rechtmatigheid in de rechtmatigheidsverantwoording.

Voor de controle van een gemeente zijn de normen uit het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) leidend, voor de uiteindelijke conclusie of iets materieel is en wat hiervan de gevolgen zijn voor de strekking van de controleverklaring.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Heumen, in zijn openbare vergadering van 23 oktober 2025,

*drs. M.J.H.N. Collombon
Griffier*

*mr. J.W.M.S. Minses
Voorzitter*